זה תלוי בנו: ההסכם מאפשר לישראל ליצור מציאות חדשה בלבנון

written by תא"ל במיל' יוסי קופרווסר | 28.11.2024

אין טעם בניתוח אם יש לתמוך בהסכמות על הפסקת האש מול חיזבאללה או לא, מכיוון שהן כבר בגדר מעשה מוגמר. ברור שנוכח ההישגים הצבאיים, היה רצוי שההסכם יהיה קרוב יותר לציפיות מרחיקות הלכת שרבים מאיתנו פיתחו. היינו שמחים לו ההסכם היה מביא לכינון אזור חיץ, אוסר על חזרת תושבי כפרי הגבול הלבנוניים לבתיהם ומחייב את פירוק חיזבאללה מנשקו, בהתאם להחלטת מועצת הביטחון 1559. מצד שני, מה שהשגנו איננו עניין של מה בכך וההסכם שונה מאוד מהחלטה 1701, עליה הוא מבוסס לכאורה.

חופש הפעולה המובטח לישראל במקרה של ירידת חיזבאללה לדרום או במקרה של חידוש מאמצי ההתעצמות של הארגון, המעורבות החשובה של ארצות הברית, כמו גם הגישור לעידן טראמפ בבית הלבן המבטיח גיבוי מדיני ואספקת אמל"ח רציפה, ומעל הכול עוצמת המהלומות שספג חיזבאללה, ובראשן חיסול נסראללה וניתוק הקשר בין לבנון לעזה כל אלו מציבים את ישראל בעמדה משופרת בהרבה מזו שהייתה בה עד 6 באוקטובר. יהיה קשה לחיזבאללה לשקם את תשתיותיו בדרום ואת הנהגתו. גם יכולתו לשקם את ארסנל הנשק שלו עשויה להיות מוגבלת, בהתאם לתגובת ישראל.

השאלות העיקריות העומדות על הפרק הן, בראש ובראשונה, באיזו מידה ההסכם תורם להשגת המטרה העליונה של המלחמה, קרי הסרת האיום של איראן וציר הרשע שלה על מדינת ישראל, ובתוך כך גם על הגורמים המתונים באזור ועל המערב ובראשו ארצות הברית. כמו כן, עלינו לשאול אם הוא תורם להשגת המטרות המוחשיות יותר של המלחמה, ובהן חזרת החטופים והשבת תושבי הצפון בביטחון לבתיהם, ואם הוא משקף לימוד לקחים מכשלי 7 באוקטובר.

התשובה לשלוש השאלות האלה היא, ככל הנראה, חיובית. ההסכם מספק הישג שהממשל היוצא והנכנס ייחלו לו, ומאפשר לישראל להיערך למאבק משותף עם ממשל טראמפ נגד האיום האיראני, כששתי הזרועות העיקריות של איראן פגועות קשות וכאשר מגבלות כוחה הומחשו היטב. הוא ישפר את עמדת המיקוח של ישראל מול חמאס, שתאבד את הגיבוי של חיזבאללה, וייתן לישראל חופש פעולה מול חיזבאללה החורג ממה שמתירה אמנת האו"ם בהקשר של הגנה עצמית (סעיף 51), שאיננה מאפשרת פעולה מול עצם התעצמות האויב. זהו חלק מלימוד לקחי 7 באוקטובר והמבחן האמיתי בהקשר זה יהיה באופן התגובה של ישראל כאשר תתגלה הפרה של חיזבאללה, ואין כמעט ספק שהפרות תהיינה, שכן הארגון ימשיך להיות מחויב לזהותו הג'יהאדיסטית ולפטרוניתו איראן. אם התגובה תהיה נקודתית ומידתית, הרי שהלמידה נכשלה.

אם היא תחתור ליצירת מציאות חדשה בדרום לבנון ואפילו במדינת הארזים כולה, אזי מדובר בשינוי מהותי המתחייב מלקחי 7 באוקטובר. למעשה, ההסדרה הנוכחית יוצרת את הלגיטימציה להסדרה הרצויה לישראל בהמשך הדרך.

מתעוררת גם השאלה מדוע נכון להגיע בלבנון להסדרה המבוססת על יציאת צה"ל משטח שבו פעל לסיכול איומים, בעוד שבעזה ישראל איננה מוכנה לסגת משטח הרצועה, בדגש על ציר פילדלפי. התשובה היא שיש הבדלים רבים בין שתי הזירות. הבולט בהם הוא השוני בין מטרות המלחמה (מיטוט חמאס והוצאת השלטון מידיו, לעומת יצירת התנאים להחזרת התושבים בביטחון, שאיננה מחייבת את מיטוט חיזבאללה). ישנה גם העובדה שחמאס הייתה זו שפתחה במלחמה וביצעה את טבח 7 באוקטובר ולא חיזבאללה (למרות שבנה יכולת לעשות זאת, שברובה סוכלה בפעילות צה"ל). גם המציאות המדינית והגיאוגרפית שונה. לפיכך, אין לגזור גזרה שווה בין שתי הזירות ויש להמשיך לחתור להכרעת חמאס, תוך כדי המאמץ להביא לחזרת החטופים.

פורסם באתר N12, בתאריך 28.11.2024.

הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.